

Systemy komputerowe

Lista zadań nr 4

Karolina Szlęk 300411

Zadanie 1

Zadanie 1. Rejestry `%reg1%` i `%reg2` są tego samego rozmiaru. Wykaż, że niezależnie od zapisanych w nich wartości, interpretowanych jako liczby ze znakiem, instrukcja `cmp %reg1, %reg2` ustawia flagi tak, że `setl %reg3` zadziała zgodnie z oczekiwaniami. Podobnie, wykaż, że jeśli te wartości interpretujemy jako liczby bez znaku, to `setb %reg3` zadziała zgodnie z oczekiwaniami. Wywnioskuj stąd, że pozostałe instrukcje rodziny `set` działają stosownie do swoich sufiksów.

`cmp y,x => x-y`

Ustawia flagi, nie zapisuje niczego do destination.

Nas będą interesowały następujące :

ZF (Zero Flag) = 1	wtw $x-y = 0$ ($x == y$)
CF (Carry Flag, bez znaku) = 1	wtw gdy wystąpi carry lub borrow
SF (Sign Flag, ze znakiem) = 1	wtw $x-y < 0$
OF (Overflow Flag, ze znakiem) = 1	wtw wystąpi overflow/underflow

`cmp y,x // liczy x-y`

`setl z // z == 1 wtw. $x < y$, więc $x-y < 0$`

`// wpp. 0`

`setl - 1 wtw $x < y$ ($SF \wedge OF$)`

Rozpatrzmy teraz wszystkie przypadki:

$y > 0; x > 0; x > y$

$y < 0; x < 0; x < y$

$y < 0; x > 0; x - y > INT64_MAX$

$y < 0; x > 0; x - y < INT64_MAX$

$y > 0; x < 0; x - y < INT64_MAX$

$y > 0; x < 0; x - y > INT64_MAX$

`setb = 1 wtw $x < y$`

Wtedy, gdy nastąpiło borrow w trakcie `cmp` patrzymy na CF.

$x > y$ `CF = 0;`

$x < y$ $CF = 1;$

Każda instrukcja z rodziny set działa odpowiednio do swoich sufiksów, ponieważ "sprawdza" kody warunkowe tak, aby pokryć wszystkie możliwe przypadki.

...

cmp zwraca flagi, setl zwraca 0 albo 1

ZF - Zero Flag

SF - Sign Flag ($\%reg2 - \%reg1 < 0$)

OF - Overflow Flag (Signed)

CF - Carry Flag (Unsigned)

$\%reg1$ i $\%reg2$ są tego samego rozmiaru.

cmp $\%reg1, \%reg2$ ($\%reg2 - \%reg1$)

$\%reg1$ i $\%reg2$ interpretujemy jako liczby ze znakiem

setl: $SF \wedge OF$ ($reg2 > reg1$ AND not Overflow) OR ($reg2 \leq reg1$ AND Overflow)

setl $\%reg3$ ($SF = 1$, gdy $\%reg2 - \%reg1 < 0$)

załóżmy, że $a = reg2$, $b = reg1$

Przypadek 1:

$SF = 1$, $OF = 0$

$a - b < 0$ i nie ma przepiętnienia

Przypadek 2:

$SF = 0$, $OF = 1$

a - małe

b - duże

więc $a - b > 0$, overflow, ale a jest mniejsze niż b

Przypadek 3:

SF = 1, OF = 1

a - duże

b - małe np. MIN_INT

więc $a - b < 0$, overflow, ale a nie jest mniejsze niż b ($1 \wedge 1 = 0$)

Przypadek 4:

SF = 0, OF = 0

a jest większe niż b i nie ma przepełnienia więc git xD

%reg1 i %reg2 interpretujemy jako liczby bez znaku

setb: CF

setb %reg3

Porównujemy liczby bez znaku, a porównanie wykonujemy $a - b$, więc występuje borrow, kiedy $b > a$.

Wnioskując w podobny sposób możemy dojść do tego, że każdy z set'ów działa stosownie do sufiksu.

...

Zadanie 2

Zadanie 2. Poniżej znajduje się kod funkcji o sygnaturze «void who(int16_t v[], size_t n)». Przetłumacz go na język C i odpowiedz, jaki jest efekt jego wykonania. Czy znajomość sygnatury jest istotna?

```
1 who:    subq    $1, %rsi          8        movzwl  (%rdx), %r9d
2        movl    $0, %eax          9        movw   %r9w, (%rcx)
3 .L2:    cmpq    %rsi, %rax        10       movw   %r8w, (%rdx)
4        jnb     .L4               11       addq    $1, %rax
5        leaq    (%rdi,%rax,2), %rcx 12       subq    $1, %rsi
6        movzwl  (%rcx), %r8d       13       jmp     .L2
7        leaq    (%rdi,%rsi,2), %rdx 14 .L4:    ret
```

Kod funkcji o sygnaturze «void who(int16_t v[], size_t n)».

```
void who (int16_t v[ ], size_t n){
```

}

pierwszej do ostatniej, teraz ma wartości w kolejności od ostatniej do pierwszej).

jest tablica a nie coś innego, choćby pojedyncza zmienna.

```

v[k] = b;          // 9. przypisz b do v[k]

v[n] = a;          // 10. przypisz a do v[n]

k++;              // 11.

n--;              // 12.

}

}

```

Zadanie 3

Zadanie 3. Poniżej znajduje się kod funkcji o sygnaturze «bool zonk(char* a, char* b)», jako argumenty przyjmującej C-owe łańcuchy znaków. Przetłumacz ją na język C (bez instrukcji goto). Jaką wartość liczy ta funkcja?

```

1 zonk:  movl    $0, %ecx          8      addl    $1, %ecx
2 .L2:   movslq  %ecx, %rax        9      jmp     .L2
3        movzbl  (%rdi,%rax), %edx 10 .L6:   orb     (%rsi,%rax), %dl
4        testb   %dl, %dl         11      sete    %al
5        je      .L6              12      ret
6        cmpb    %dl, (%rsi,%rax) 13 .L5:   movl    $0, %eax
7        jne     .L5              14      ret

```

Integer registers

%rax	Return value
%rbx	Callee saved
%rcx	4th argument
%rdx	3rd argument
%rsi	2nd argument
%rdi	1st argument
%rbp	Callee saved
%rsp	Stack pointer
%r8	5th argument
%r9	6th argument
%r10	Scratch register
%r11	Scratch register
%r12	Callee saved
%r13	Callee saved
%r14	Callee saved
%r15	Callee saved

MOVSQ is move and sign-extend a value from a 32-bit source to a 64-bit destination.

test	S_2, S_1	Set condition codes according to S_1 & S_2
------	------------	--

JE rel8	Jump short if equal (ZF=1)
---------	----------------------------

CASSEMBLER

```
bool zonk
{
    (1)%ecx = 0;
    while(1)
    {
        (2)%rax=%ecx;
        (3)%edx=[%rdi+%rax];
        (4)(5) if(%dl==0)
        {
            (10)%dl=( [%rsi+%rax] | %dl);
            (11)%al=1;
            (12)return %al;
        }
        (6)(7)if(( [%rsi+%rax] != %dl)
        {
            (13)%eax=0;
            (14)return %eax;
        }
        (8)%ecx=%ecx+1;
    }
}
```

Kod funkcji o sygnaturze «bool zonk(char* a, char* b)», jako argu-menty przyjmującej C-owe łańcuchy znaków

```
bool zonk (char* a, chat* b)
```

```
{
    int i;
    for (i=0; a[i]; i++) {
        if (b[i] != a[i]) {
            return 0;
        }
    }
    return !(b[i] | a[i]);
}
```

Ta funkcja zwraca true, gdy ciągi a i b są równe, czyli sprawdza, czy a==b.

orb to OR logiczny

Rozwiązanko (Sprawdzanie czy a == b):

```
```c
```

```
bool zonk(char* a, char* b)
```

```

{
 int iter = 0 // 1.
 for (; a[iter]; iter++){ // 3. %edx = a[iter]
 // 4. %dl = a[iter] w for jak false
 // czyli, gdy a[iter] == NULL to L6.
 if(b[iter] != a[iter]) { // 6. cmp a[iter], b[iter] i jeśli są
 // różne to L5
 return 0; // 13. %eax=0
 // 14. ret
 }
 }
 return (b[iter] == NULL); // 10. bo w %dl jest null
 // 11. sete %al ustawia wartość ZF w %al
}

```

Zadanie 4. Zastąp instrukcje `pushq %reg1` oraz `popq %reg2` równoważnymi ciągami instrukcji jawnie operującymi na stosie.

Zadanie 4

```

push %reg1
leaq -8(%rsp), %rsp
movq %reg1, (%rsp)

```

```

popq %reg2
movq (%rsp), %reg2
leaq 8(%rsp), %rsp

```

Funkcje `pushq` i `popq` nie ustawiają flag, ale `addq` i `subq` już tak (ustawiają flagi). Dlatego zamiast nich skorzystamy z `leaq`.

Rozwiązanie gorsze z `addq` i `subq`:

```

pushq %reg1: //Wykonując pushq musisz przesunąć %rsp o 8 w tył.
subq $8,%rsp
movq %reg1,(%rsp)

```

```
popq %reg2:
movq (%rsp),%reg2
addq $8,%rsp
```

Zadanie 5

Zadanie 5. Poniżej znajduje się kod funkcji o sygnaturze «foo(int16_t v[], size_t n)». Przetłumacz ją na język C. Narysuj ramkę stosu tej funkcji i wytłumacz, jaka jest rola poszczególnych komórek ramki

oraz jak jej zawartość zmienia się w trakcie działania. Jaki jest efekt ma ten kod? Jaka jest rola rejestru %rbp w tym kodzie?

1	foo:	pushq	%rbp	13	movq	-8(%rbp), %rax	
2		movq	%rsp, %rbp	14	leaq	(%rax,%rax), %rcx	
3		movq	%rdi, -24(%rbp)	15	movq	-24(%rbp), %rax	
4		movq	%rsi, -32(%rbp)	16	addq	%rcx, %rax	
5		movq	\$0, -8(%rbp)	17	movw	%dx, (%rax)	
6		jmp	.L2	18	addq	\$1, -8(%rbp)	
7	.L3:	movq	-8(%rbp), %rax	19	.L2:	movq	-8(%rbp), %rax
8		leaq	(%rax,%rax), %rdx	20		cmpq	-32(%rbp), %rax
9		movq	-24(%rbp), %rax	21		jb	.L3
10		addq	%rdx, %rax	22		nop	
11		movzwl	(%rax), %eax	23		popq	%rbp
12		leal	(%rax,%rax), %edx	24		ret	

Wskazówka: Instrukcja nop to tzw. 'no operation', nie ma efektu poza przejściem do wykonania kolejnej instrukcji kodu

Kod funkcji o sygnaturze «foo(int16 t v[], size_t n)»

Narysuj ramkę stosu tej funkcji i wytłumacz, jaka jest rola poszczególnych komórek ramki oraz jak jej zawartość zmienia się w trakcie działania. Jaki jest efekt ma ten kod? Jaka jest rola rejestru %rbp w tym kodzie.

1. wkładamy rbp na początek stosu
2. rbp ustaw jako wskaźnik na drugie miejsce w stosie
3. wkładamy na 4 miejsce v[]
4. na piąte miejsce wkładamy n
5. zerujemy drugie miejsce na stosie
6. skaczemy do L2
19. wstaw drugie miejsce na stosie do wartości return (rax)
20. porównaj n(piąte miejsce) z returnem
21. skacz do L3

```
 *>i - drugie miejsce na stosie | 2 * i - iter**
```

-> 7.wstaw i do return (rax)

-> 8. rdx = iter

- > 9. przypisz v.begin do rax(return)
- > 10. rax = v.begin + iter
- > 11. eax (rax) = v[i]
- > 12. edx (rdx) = 2 * v[i]
- > 13. wstaw i do return (rax)
- > 14. wstaw iter do rcx
- > 15. rax = v.begin (czwarte miejsce w pamięci)
- > 16. rax = rcx + rax = v.begin + iter
- > 17. v[i](rax) = edx (2*v[i])
- > 18. drugie miejsce na stosie += 1

22. pusta operacja

23. ściągamy rbp ze stosu

24. zwróć coś

```cpp=

```
void foo(int16_t v[], size_t n) {
    for (size_t i = 0; i < n; i++) {
        v[i] = 2*v[i];
    }
}
...

```

```cpp=

```
//'i' to jest wartość -8(%rsp)
foo(int16_t v[], size_t n) {
 rax = 0;

 for (i = 0; i < n; i++) {
 rax = i;
 }
}

```

```

 rdx = 2 * rax; // leaq (%rax,%rax), %rdx
 rax = v; //wskaźnik na v
 rax = rax+rdx; //&v[i] (wskaźnik na v[i]) bo v to &v[0] + 2 * i
 rax = *rax; //v[i]
 edx = 2 * rax; //2*v[i]
 rax = i;
 rcx = 2 * rax; //2*i
 rax = v;
 rax = rax+rcx; //v + 2*i = v[i];
 *rax = edx; // v[i] = 2*v[i];
}
}
...

```

```

schemat stosu
old %rbp
saved registers
local variables
addidtional args >= 7

```

```

Rola poszczególnych komórek stosu
%rsp ==%rbp <-- %rsp
%rsp-8 <-- i
%rsp-24 <-- v
%rsp - 32 <-- n

```

## Zadanie 6

**Zadanie 6.** Poniżej znajduje się kod funkcji rekurencyjnej o nieznanym sygnaturze. Przetłumacz tę funkcję na język C, odkryj jej sygnaturę i odpowiedz, jaką wartość ona liczy.

|   |         |                |      |       |                |
|---|---------|----------------|------|-------|----------------|
| 1 | recurr: | 8              | .L2: | movl  | -4(%rbp), %eax |
| 2 | pushq   | %rbp           | 9    | subl  | \$1, %eax      |
| 3 | movq    | %rsp, %rbp     | 10   | movl  | %eax, %edi     |
| 4 | subq    | \$16, %rsp     | 11   | call  | recurr         |
| 5 | movl    | %edi, -4(%rbp) | 12   | imull | -4(%rbp), %eax |
| 6 | cmpl    | \$0, -4(%rbp)  | 13   | .L3:  | leave          |
| 7 | jne     | .L2            | 14   | ret   |                |
| 8 | movl    | \$1, %eax      |      |       |                |
| 9 | jmp     | .L3            |      |       |                |

**Wskazówka** Instrukcja leave podstawia %rbp pod %rsp oraz wykonuje popq %rbp.

```

recurr:
 pushq %rbp
 movq %rsp, %rbp
 subq $16, %rsp
 movl %edi, -4(%rbp)
 cmpl $0, -4(%rbp) // jeśli x==0 to ZF=1
 jne .L2 // if (x != 0) { jump L2
}
 movl $1, %eax // |
 jmp .L3 // else return 1
.L2:
 movl -4(%rbp), %eax // eax = x
 subl $1, %eax // eax = x-1
 movl %eax, %edi // rdi = x-1
 call recurr // wynik w raxie
 imull -4(%rbp), %eax // eax*recurr(eax-1)
.L3:
 leave
 ret

```

1. Nazwa funkcji
2. Włożenie base pionter na stos (rbp na początek stosu)
3. Zapisanie nowego szczytu stosu w %rbp.
4. Dekrementacja szczytu stosu o 16
5. Zapisanie jedynego argumentu (pierwszego) we właściwym miejscu na stosie.
6. Porównanie z 0
7. Jeżeli równe 0 to
8. %eax = 1
9. Delokacja obecnej ramki stosu i powrót do poprzedniej funkcji zwracając %eax
10. Jeżeli różne od 0 to
11. %eax = %edi (pierwszy argument – argument funkcji)
12. eax -= 1
13. edi = eax

14. wywołaj `recur(%edi)` (rekurencyjne wywołanie funkcji z arg `%edi` )
15. mnożenie obecnego argumentu razy zwrócona wartość wywołania rekurencyjnego - innymi słowy `%eax = %eax(z reccur) * -4(%rbp)`(obecne `%rdi`)  
 ( `eax` bo pod `-4(%rbp)` mamy nasz `edi` z poprzedniego wywołania,  
 a `recur(edi)` bo wywołanie rekurencyjnie przypisuje się pod `rax` ( bo to return value ))

### Język C

```
int reccur(int x) {
 if (x == 0) {
 return 1;
 }
 return x * reccur(x-1);
}
```

**Funkcja z zadania wylicza silnie. Jej sygnaturą jest `int reccur(int x)`.**

| Tłumaczenie ALA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | C                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. nazwa funkcji<br>2. wkładamy base pionter na stos ( <code>rbp</code> na początek stosu)<br>3. <code>rbp</code> ustaw jako wskaźnik na drugie miejsce w stosie<br>4. przesunąć wskaźnik stosu( <code>rsp</code> ) o dwa miejsca (na 4 miejsce)<br>5. na czterech najstarszych bitach (tu -> ____xxxx) drugiego miejsc na stosie( <code>rbp</code> ) wstawiamy <code>edi</code><br>6. <code>if(5. != 0)</code><br>7. then L2<br>(8,9). else return 1<br>10. L2:<br>11. <code>eax = edi</code> (pierwszy argument)<br>12. <code>eax -= 1</code><br>13. <code>edi = eax</code><br>14. wywołaj <code>recur(%edi)</code> ( rekurencja więc wynik w <code>rax</code> ie ( bo to return ))<br>15. <code>eax = eax(z reccur) * -4(%rbp)</code> (obecne <code>%rdi</code> ) ( <code>eax</code> bo pod <code>-4(%rbp)</code> mamy nasz <code>edi</code> z poprzedniego wywołania, a <code>recur(edi)</code> bo wywołanie rekurencyjnie przypisuje się pod <code>rax</code> ( bo to return value )) | <pre>int reccur(int x) {     if (x == 0) {         return 1;     }     return x * reccur(x-1); }</pre> |

## Zadanie 7

**Zadanie 7.** Dana jest funkcja o sygnaturze postaci «`int32_t bar(int32_t a1, ..., int32_t an)`», gdzie `n` jest nieznane. Jaka jest minimalna wartość `n`, jeżeli wiadomo, że funkcja zwraca wartość jednego ze swoich argumentów, a jej kod wygląda tak

```
1 bar: pushq %rbp
2 movq %rsp, %rbp
3
4 movl 16(%rbp), %eax
5 popq %rbp
6 ret
```

Napisz szkic kodu asemblerowego wywołującego funkcję `bar` z liczbą parametrów równą takiemu minimalnemu `n`. Zadbaj o poprawne przekazanie argumentów do funkcji. Jak zmieni się napisany przez Ciebie kod, gdy `n` będzie większe?

Oto ramka funkcji `bar`:

ltd..

Ósmy arg. ...

Siódmy arg. (`%rsp + 16`)

Adres powrotu (`%rsp + 8`)

Z wykładu wiemy, że `%rsp` wskazuje na adres `%rbp`,

Numer argumentu	Miejsce zapisu	Zawartość rbp po wywołaniu bar
arg1	rdi	rbp -4
arg2	rsi	rbp -8
arg3	rdx	rbp -12
arg4	rcx	rbp -16
arg5	r8d	rbp -20
arg6	r9d	rbp -24
arg7	rbp + 16	rbp + 16

Począwszy od siódmego argumentu, argumenty są zapisywane na stosie `rbp`.

Już 7 argument jest zapisany w `rbp+16`.

Widzimy w zadaniu, że kod asemblerowy odnosi się do tego właśnie miejsca w pamięci. Oznacz to, że funkcja `bar` musiała otrzymać co najmniej 7 argumentów.

Zatem $n \geq 7$.

Asembler – szkic wywołania funkcji `bar`

`push %rbp`

`mov %rsp, %rbp`

`push $7,`

```
mov $6, %r9d
mov $5, %r8d
mov $4, %ecx
mov $3, %edx
mov $2, %esi,
mov $1, %edi
call bar
```

Dla większego n, każdy dodatkowy argument byłby pushowany na stos. (przykład)

```
push $10
push $9
push $8
push $7
```